

Wat nou grijze druk

Onder de titel 'De stad is er niet voor de ouderen' trok Gerard Marlet (Atlas voor Gemeenten) in NRC Handelsblad' van leer tegen steden die gemeenschaps-geld steken in ouderenvoorzieningen. 'Senioren hebben niet zo veel aan de stad, en de stad heeft niet zo veel aan senioren,' aldus Marlet. Ouderen nemen de plekken in van jongeren, die voor werk, liefde en voorzieningen aangewezen zouden zijn op de stad. Ouderen mogen van Marlet gaan en staan waar ze willen, als ze maar niet verwachten dat de gemeenschap voor de kosten zal opdraaien.

De harde woorden van Marlet over de ouderen staan niet op zich zelf. Het discours over vergrijzing is met woorden als, 'grijze druk', 'obstakel' en 'vergrijzingsbestendig' meestal negatief getoonzet. Daar komt nog de verontwaardiging bij dat ouderen niet meer verhuizen en zo de woningmarkt 'verstoppen'. Alsof verhuizen een burgerplicht zou zijn. Het is natuurlijk niet erg politiek correct om, zoals Marlet een kosten-batenanalyse op een bevolkingsgroep los te laten, maar interessanter is de vraag of de baten van ouderen in de stad niet stelselmatig

worden onderschat. Hoe kan het anders dat een stad als het Duitse Görlitz teert op ouderen?

Anno 2014 blijven niet alleen gezinnen – soms noodgedwongen door beperkte financieringsmogelijkheden – in de stad wonen, maar smeden ook veel *empty nest*-huishoudens plannen om van de suburbs terug te keren naar de stad. Soms naar hun geboortestad, soms ook naar een heel andere stad. In de stad verwachten ze voorzieningen op loopafstand, een traploos appartement en toegang tot toekomstige zorg

te vinden. In het rapport 'Vergrijzing en Ruimte'² bevestigt het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) deze trend: er vestigen zich meer ouderen dan voorheen in de grote steden en dan met name in Amsterdam en Den Haag. Nog altijd vertrekken er weliswaar meer ouderen uit de stad dan er terugkeren, maar het migratiesaldo vlakt af. En dat is goed nieuws voor de stad, want ouderen zijn vaak vermogend en steeds langer vitaal. Dat geldt bij uitstek voor diegenen die voor de stad kiezen.

En die *empty nesters* hebben ook nog eens belangstelling voor cultuur en restaurants. Dankzij hen wordt het stedelijke draagvlak versterkt: theaters en musea blijven open, restaurants floreren en trams rijden frequenter. Een

bijkomend voordeel is dat zij het stedelijk openbaar vervoersnetwerk niet perse in de spits gebruiken, zo wordt de vervoerscapaciteit beter benut. Ouderen zijn bovendien minder crimineel en ze zorgen voor meer sociale controle. Dit zijn allemaal zaken waar de stad baat bij heeft. Bovendien hebben de steden geen directe kosten aan de ouderen. De AOW wordt door het Rijk verzorgd en de pensioen zijn ook geen stedelijke aangelegenheid. Ouderen zijn vanuit stedelijk perspectief eigenlijk wandelende portemonnees.

Decennialang heeft de rijksoverheid vergeefs geprobeerd om de compacte stad te bewerkstelligen en nu lijkt het zomaar, per ongeluk, te gaan lukken! En toch zijn stedelingen niet blij met

de ouderen. Als de ouderen nou eens beloven om geen duiven meer te voeren en met hun rollators de trottoirs niet te versperren, zie ik alleen maar winst voor de stad. ■

Noten

- 1 Marlet, G., De Stad is er niet voor de ouderen, NRC Handelsblad, 27 november 2013.
- 2 Planbureau voor de Leefomgeving, Vergrijzing en Ruimte, Gevolgen voor de woningmarkt, vrijetijdsbesteding, mobiliteit en regionale economie, Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag, 2013.